Neriman ÖZCAN

AB'nin yenilenebilir enerji kullanımını teşvik edecek net önlemler almaması durumunda önüne koyduğu hedeflere ulaşması zor görünüyor

AB'de yenilenebilir enerji arayışı

Avrupa Birliği liderleri, iklim değişimine neden olan sera gazlarını 2020'ye kadar yüzde 20 oranında düşürülmesi konusunda geçtiğimiz yıl görüş birliğine vardılar. Böylece küresel ısınmanın en büyük nedenlerinden biri olarak gösterilen fosil yakıtlarının kullanımının azaltılması amaçlanıyor. Birliğe üye devletlerin hepsine görevler düşerken, İngiltere'nin kendi hedeflerine ulaşmak konusunda zorlandığına dikkat çekiliyor.

İSTANBUL - Avrupa Komisyonu'nun iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik aldığı önlemler arasında sera gazlarının 2020'ye yılına kadar yüzde 20 azaltılması düzenleyen kararı üye devletlerin hem desteğini hem de eleştirilerini beraberinde getirdi. Komisyon Başkanı **Jose Manuel Barroso**, kararın hayata geçirilmesinin 80 milyar dolara mal olacağını belirtirken, bu konuda bir şey yapılmaması durumunda maliyetin daha büyük olacağının altını çizdi. Sera gazlarının 1990 oranlarına göre yüzde 30 azaltılması çağrılarına karşın, Komisyon ancak yüzde 20 hedefini koruyabildi. Bu hedefe ulaşabilmek amacıyla 27 birlik üyesinin enerji ihtiyaçlarının yüzde 20'sini rüzgar ve güneş gibi yenilenebilir kaynaklardan sağlaması isteniyor. Bunun için üye devletlerin her birine görev düşüyor. Her ülkenin yenilebilir enerji hedefi yapılan çalışmalar ile ayrı ayrı tespit ediliyor.

İngiltere'de hesaplar altüst oldu

1990 yılında İngiltere'nin karbondioksit emisyon salınımı 160 milyon ton seviyesindeydi. Uluslararası Doğal Hayatı Koruma Komisyonu, bu rakamları baz alarak İngiltere'ye yılda 1.6 milyon ton karbondioksit emisyon salınımını azaltma şartı koydu. İngiltere'nin karbondioksit emisyonunu 2050 yılına kadar yüzde 60 oranında azaltması gerekiyor. Yani her 10 yıllık periyotta İngiltere'nin, 16 milyon ton karbondioksit emisyon salınımını azaltması gerekiyor. Bu on yıllık periyodun başında bu oranlarda kısmi bir azalma sağlandı. Ancak bu geçici bir durumdu. Aynı periyodun ikinci yarısında salınımlarda ciddi bir artış meydana gelerek, karbondioksit emisyonu 3 milyon ton arttı. Bu on yıllık periyotta emisyonlarını 16 milyon ton azaltamayan İngiltere'nin önümüzdeki 43 yılda, yıllık 2 milyon ton emisyon azaltabilmesine şüpheyle yaklaşılıyor.

Yüksek vergi nükleeri gündeme getirdi

Bugün İngiltere'de yenilenebilir enerjilerinin elektrik üretimindeki payı sadece yüzde 4 civarındadır. AB'nin pek çok üyesinde yüzde 10 ile 20 arasındayken İskandinav ülkelerinde bu oran yüzde 30 ile 50 arasında değişiyor. AB, 2020 yılında elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji kullanım payını yüzde 20'ye çıkarmayı hedefliyor. Önümüzdeki 13 yılda yenilenebilir enerji kullanımının 10 kat nasıl artacağı da ayrı bir soru olarak karşımıza çıkıyor. İngiliz Hükümeti enflasyon oranını dikkate almayarak fosil yakıtlara daha yüksek vergiler uygulamaya başladı. Hükümet böylece küresel ısınmaya neden olan etkenlerin başında yer alan fosil yakıtların yaygın bir şekilde kullanımını azaltmayı amaçlıyordu. Bu yüksek vergilerden en fazla sanayi kuruluşlar etkilenirken, bu durum ülkenin gündemine nükleer enerjiyi tekrar getirdi. Nükleer enerjinin gündeme gelmesiyle yenilenebilir enerjiye ilişkin düşünceler ve yatırım hesapları da ortadan kalktı. İngiliz Hükümeti'nin yenilenebilir enerji kullanımını teşvik edecek önlemler almaması durumunda Komisyon'un koyduğu hedeflere ulaşmasının zor olacağı ortadadır.

Alınan kararlarlar ile küresel ısınmaya ve iklim değişimine yeni bir çözüm olarak sunulan biyoyakıtların karayolu ulaşımında kullanılan yakıtlar içinde yüzde 10 paya sahip olması beklenen AB'de bunun yanı sıra şirketler için de birtakım belgelerin alınması zorunlu hale getirildi. Söz konusu belgelerle **"Emisyon Ticareti Sistemi"**ne dahil edilecek gazların sayısı ve sanayi dallarının artacağı belirtiliyor. Ayrıca bugüne kadar dikkate alınmayan ulaşım, inşaat ve tarım sektörlerinde de yeni hedeflerin saptandığı Komisyon'un kararları kapsamında, zengin ülkeleri daha zor, yoksul ülkeleri ise daha kolay yaptırımlar bekliyor. Söz konusu hedeflerin hayata geçirilebilmesi için birliğe üye ülkelerin kararı Avrupa Parlamentosu'nda onaylaması gerekiyor. AB'nin sanayi liderleri bu çevreci ve temiz enerji önerilerine itiraz ederek, kısıtlamaların ve artan enerji maliyetinin Hindistan ve Çin gibi hızla büyüyen ülkelerdeki rakipler ile rekabeti engelleyeceğine dikkat çekiyor.

Faturalarda artış yaşanacak

Komisyon, değişikliklerin 2020 itibariyle konut başına gelen enerji faturalarında ortalama 10 sterlinlik bir artış yaratacağını tahmin ediyor. Söz konusu artışa elektrik üreticilerinin emisyon lisansı almak için ek ödemeler yapmasının neden olacağı belirtiliyor. Açık denizdeki rüzgar tarlalarından nakledilen enerji miktarındaki artış da maliyetlere yansıyacak. Komisyonun, üyelerin emisyon lisanslarından elde ettiği geliri bütçeye katmaması, bunu yalnızca çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi ve yoksulların evlerine yalıtım yapılmasına ayırması bekliyor. Ancak pek çok hükümet bu öneriye karşı çıkıyor.

Türkiye'nin durumu

Türkiye açısından bakıldığında enerji tüketiminin yüzde 24'ü kömür, yüzde 42'si petrol, yüzde 17'si doğalgaz ve yüzde 14'ü ise yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşuyor. Özetleyecek olursak, Türkiye'de kullanılan kaynakların yüzde 73'ü çevre açısından karbondioksit emisyon salınımlarınına en fazla neden olan kaynaklardır. Türkiye'de toplam seragazı emisyonu, 1990 yılındaki 170,1 milyon ton karbondioksit eşdeğerinden, 2005 yılında 312,4 milyon ton karbondioksit eşdeğerine yükseldi. Buna göre, karbondioksit eşdeğeri olarak 2005 yılı toplam seragazı emisyonu, 1990 yılına göre yüzde 84 artış gösterdi. 2005 yılı emisyonlarında karbondioksit eşdeğeri olarak en büyük payı yüzde 77 ile enerji sektörü oluştururken, ikinci sırayı yüzde 10 ile katı atık ve üçüncü sırayı da yüzde 8 ile endüstriyel prosesler aldı. Türkiye'de, 2005'te 1990'a göre karbondioksit emisyonunda en yüksek artış yüzde 160 ile enerji sektöründe yaşandı. Bu değeri yüzde 79 ile imalat sanayi, yüzde 56 ile ulaştırma ve yüzde 37 ile diğer sektörler izledi. Söz konusu veriler Türkiye'de de su, güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynakları konusundaki çalışmaların hız kazanması gerektiğine işaret ediyor. ■